

Να σχολιάσετε τη γλώσσα και το ύφος κάθε κειμένου:

α)

Γεώργιος Μπαμπινιώτης

26 Ιανουαρίου στις 8:43 π.μ. · 🌐

Κινεζικός ιός με πρόβλημα και γλωσσικό!...

κορωνΑϊός ή κορωνΟϊός ή κορωνιός; Και: κορώνα ή κορόνα;

κορωνα-ϊός κορωνο-ϊός κορων-ϊός

Ο κινεζικός ιός —μακριά από μάς— είναι σωστό να ονομάζεται **κορων-ϊός**, επειδή το β' συνθετικό αρχίζει από φωνήεν (πβ. *μεγαλ-έμπορος*, *αχυρ-άνθρωπος*, *πέντ-αθλο*).

Επειδή όμως, αν γραφεί έτσι, μπορεί να προφέρεται με συνίζηση (συμπροφορά) τής ληκτικής συλλαβής **κο-ρω-νιός** (πβ. *πα-λιός*, *Ρω-μιός*) σαν να κατάγεται από την Κορώνη!..., για λόγους «προφύλαξης» είναι προτιμότερο να σχηματισθεί με το συνδετικό φωνήεν -ο- που έχουν τα περισσότερα σύνθετα, όταν το β' συνθετικό αρχίζει από σύμφωνο:

κορων-ο-ϊός όπως *παιδ-ό-τοπος*, *ειρην-ο-ποιός*, *καρδι-ο-γράφημα*

κορόνα ή κορώνα;

κορώνα ΕΤΥΜ. αντιδάνειο, μεσν. < ιταλ. *corona* «στεφάνη - στέμμα» < λατ. *corona* «στεφάνη» < αρχ. *κορώνη* «κουρούνα - κυρτό ή καμπύλο αντικείμενο» [ήδη ομηρικό]. Άρα είναι προτιμότερη η γραφή *κορώνα*, η οποία υπενθυμίζει την ετυμολογική της αρχή, αντί τής συνήθους γραφής *κορόνα*.

Για τη σύνθεση/σύνθετα κανόνες κλπ. βλ. Γ.Μπαμπινιώτη 2017: *Σύγχρονη Σχολική Γραμματική για όλους*, σ. 290 κ.εξ. (Εκδ. «Κέντρο Λεξικολογίας»)

β) Ναι, κατά τη γνώμη μου και οι δύο τύποι είναι αποδεκτοί. Είναι η αλήθεια πως έχουμε την τάση να ρωτάμε, διαζευκτικά, ποιο από τα δύο είναι σωστό. Όμως η γλώσσα δεν είναι μαθηματικά. Μπορεί και τα δύο να είναι σωστά, μπορεί να είναι σωστά σε ορισμένες μόνο χρήσεις και σε κάποιες άλλες να μην είναι, ή μπορεί και να μην είναι κανένα από τα δύο σωστό. Τώρα, να το ειδικεύσουμε στο «κορονοϊός ή κοροναϊός». Έχει δίκιο ο κ. Μπαμπινιώτης που είπε ότι συνήθως (σχεδόν πάντα, μάλιστα) το συνδετικό φωνήεν είναι το όμικρον, άρα κορόνα+ιός → κορονοϊός. Όμως, ο κανόνας αυτός έχει εξαιρέσεις και ήδη από την αρχαιότητα. Λέμε αγορά+νόμος → αγορανομία, όχι αγορονομία. Λέμε γενεά+λόγος → γενεαλογία, όχι γενεολογία. Λέμε αγγελία+φόρος → αγγελιοφόρος αλλά και αγγελιαφόρος, είχατε και μια εφημερίδα με τον τίτλο αυτό. [Κι ένα

ακόμα παράδειγμα όπου δεν τηρείται το συνδετικό όμικρον: λαμπάς+δρόμος → λαμπαδηδρομία, λαμπαδηφορία]. Το άλλο είναι ότι υπάρχει και ο παράγοντας της χρήσης: στη δεκαετία του 1990, τα πρώτα ιατρικά λεξικά (ΙΑΤΡΟΤΕΚ κτλ.) γράψανε «κοροναϊός». Επίσης, στην ορολογία των ιών παρατηρούμε ότι και σε άλλα ονόματα ιών διατηρείται το -α- στη σύνθεση, π.χ. αρεναϊός. Οπότε, αν βάλουμε στην πλάστιγγα τα παραπάνω επιχειρήματα και τα σταθμίσουμε, θα λέγαμε πως και οι δύο τύποι είναι αποδεκτοί. Εγώ προσωπικά προτιμώ τον τύπο «κορονοϊός». Επειδή όμως είμαι μεταφραστής, εάν το δω σε ένα κείμενο που επιμελούμαι, δεν θα διορθώσω τον τύπο «κοροναϊός». Αλλά θα το διορθώσω αν το δω γραμμένο με ωμέγα, *κορωνοϊός ή *κορωναιός. Ο λόγος είναι πως η κορόνα, ως δάνειο, γράφεται με όμικρον, σύμφωνα με τη σχολική ορθογραφία αλλά και με το ΛΚΝ, το λεξικό του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη που έχετε.

ραδιοφωνική συνέντευξη της Λ.Κεσίδου στον Ν. Σαραντάκο, "Έχουμε και λέμε", ΕΤ3

γ) Διαδοχικές έντυπώσεις: πυκνή γραφή όπου ξεχωρίζουν τὰ κρουστὰ, ὀδηγεῖ σὲ οὐράνια τόξα ἤχοχρωμάτων, σὲ φευγαλέες συναντήσεις ξυλίνων μὲ μελωδικὰ κρουστά, σὲ συχνούς ρολλισμούς τῶν τυμπάνων ὀρχήστρας, ὅπου παρὰ τὴν συνηχητικὴν ὁμοιογένεια καὶ τὸ γοῦστο μιᾶς ἀνεπίληπτης ὀρχηστρικής γραφῆς, εἶχαμε τὴν ἐντύπωση ὑπαινιγμῶν κάποιου-ων τονικοῦ-ῶν κέντρου-ων. Κάθε ἄλλο παρὰ μᾶς ἀπαγοήτευσε, ὅμως δὲν μᾶς οἰστρηλάτισε. Ὡστόσο δὲν κρίνουμε ἓνα συνθέτη (καὶ δὴ νεότατο) ἀπὸ ἓνα ἔργο του καὶ αἰσιοδοξοῦμε ἀνεπιφύλακτα γιὰ τὴν ἐφεξῆς πορεία τοῦ Μπέκου. Καὶ εἰς ἀνώτερα!

Κριτική του Γ.Λεωτσάκου για τη βραβευμένη σύνθεση του μουσικού Ε. Μπέκου

δ) Σήμερα δεν μπορούμε να μιλούμε σε τούτο τον τόπο για «φυλετική καθαρότητα». Οι «καθαροὶ Ἕλληνες» εἶναι ἀποκύημα τῆς φαντασίας ἀκαθάρτων ἐγκεφάλων, που συνεχίζουν να μας εξαπατοῦν με ἀνύπαρκτα καὶ φασίζοντα «αιματολογικὰ ἐπιχειρήματα». Ἄλλωστε, μόνο ο Χίτλερ τόλμησε να μιλήσει ἠλιθίως περὶ «καθαρότητας του αἵματος». Γιατί, λοιπόν, τον μιμούνται τόσοι πολλοὶ σε τούτο τον πολυεθνικὸ τόπο; Μα, διότι εἶναι καθησυχαστικὸ ἀπὸ ψυχολογικὴ ἀποψη να νιώθει κανεὶς πως εἶναι μέλος μιᾶς «μεγάλῃς οἰκογένειας» που λέγεται ἔθνος. Ὅλοι φαίνεται πως ἔχουν ξεχάσει τον ἀπογο ορισμὸ του Ἰσοκράτη, σύμφωνα με τον ὁποῖο Ἕλληνες εἶναι αυτοὶ που μετέχουν τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας. Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀποψη δὲν καταλαβαίνω γιατί εἶναι περισσότερο Ἕλληνας ο ἐλληνικὰ ἀπαιδευτος δημαγωγὸς Χ ἀπὸ τον Βιλαμόβιτς καὶ τον Τζορτζ Τόμπσον, για παράδειγμα. Θάψαμε πρόσφατα με τιμές τον Ἀγγλοεβραῖο Κάρολο Κουν, ἀλλὰ δὲν τολμήσαμε να πούμε πως ἡ ἀγγλοεβραιοελληνικὴ του καταγωγή (ἡ μάνα του ἦταν Ἑλληνίδα) δὲν τον ἐμπόδισε καθόλου να μετέχει τῆς ἐλληνικῆς παιδείας ὅσο λίγοι «καθαρόαιμοι».

Βασίλης Ραφαηλίδης, Ἡ δυσκολία του να εἶσαι Ἕλληνας